

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ב סימן קכז ד"ה ענף ב

הסוברים שאין צריך בית דין בשעת טבילת גרים, אם מכל מקום צריך לפחות שני עדי קיום להתהוות מעשה הגרות.

ענף ב. ומה שכתב כתר"ה דאם גרות נחשב דבר שבערוה יש להצריך אף להסוברים שא"צ ב"ד בשעת טבילה שיהיו לכל הפחות שנים מדין עדים לקיומא להתהוות מעשה הגרות וכדחזינן בקידושין וגירושין שצריך שיהיו עדים בשעת נתינת הקידושין והגט שהוא עצם ההתהוות, הנה אף שלכאורה הוא דמיון נכון מ"מ אין זה כלל בכל מקום, דהא עיקר דבר שבערוה יוכיח שאף שלאוסרה על בעלה צריך דוקא שני עדים לברורא מ"מ אם אך האמת הוא שזינתה אף שלא ראה שום איש היא אסורה ומדינא כשאמרה טמאה אני לך היתה אסורה מדין שויהא אנפשה חד"א וכשהבעל מאמינה גם למשנה אחרונה דבסוף נדרים אסורה אף שלא היו עדים, שבכה"ג בקידושין וגירושין, כששניהם מודים שנתקדשה ונתגרשה אינו כלום כשאומרים שלא היה בפני עדים כמפורש בקידושין דף ס"ה, וא"כ אפשר שגם גרות אף שצריך עדים לברורא שהיא גיורת אין צריך עדים בשעת הגרות לקיומא. ובשלמא לענין האיסור לבעלה כהן שאף באונס נאסרה יש לומר דהמעשה בעצם אסורה בכל אופן שנעשה ואין בזה אלא ענין המציאות לכן לא שייך להצריך עדים לקיומא שהרי המציאות לא משתנה בראיית עדים מבלא לפני עדים, וכיון שהיה המעשה במציאות בהכרח נאסרה, ול"ד למעשה קידושין וגירושין שהמעשה בלא כוונה אינו עושה כלום שנמצא שהאדם בכוונתו צריך לחדש במעשה הנתינה שלו ענין הקידושין והגירושין שע"ז שייך לומר שיהיה עוד דין שרק בראיית עדים יכול לחדש, ולכן כיון שחזינן דהתורה הצריכה בהו עדים לברורא אמרינן דכמו כן הצריכה גם עדים לקיומא. אבל לאסרה לבעלה ישראל שעצם מציאות הזנות אינו אוסר כיון שבאונס ושוגג לא נאסרה עליו אלא כשזינתה במזיד ובכוונה הרי ג"כ נמצא שצריכה לחדש במעשה הזנות ענין האיסור לבעלה, שג"כ היה שייך להצריך שיהיו עדים בשעת הזנות לקיומא כמו שהצריכה תורה בזה עדים לברורא, ומ"מ לא אמרינן אלמא דאין זה כלל בכל דבר, א"כ גם בגרות אפשר שאף אם צריך עדים לברורא לא יצטרך עדים לקיומא. ועיין בחדושי רבינו חיים הלוי פ"ד מיבום הט"ז דמחדש דכוונה לבד שצריך להמעשה לא נחשב חדוש דבר מהעושה להצריך עדים לקיומא דלכן ניהא מה שבזנות אף שרק במזיד נאסרה לבעלה ישראל לא צריך עדים לקיומא אף אם נימא שהוא כלל בכל דבר שבערוה אבל הוא רק להרמב"ם שכתב שם שלא מצריך עדים לקיומא בחליצה למ"ד דגם שלא בפני ב"ד כשרה עיי"ש אבל להנ"י דסובר ביבמות דף ק"ד דבחליצה בעי עדים לקיומא הא ליכא סברא זו ומ"מ בזנות מודה אלמא דאינו כלל בכל מקום א"כ אפשר גם בגרות אין צריך.